

**Comunicare privind activitatea
Direcției Județene pentru Cultură Neamț în anul 2021
Material prezentat în ședința Colegiului Prefectural
din data de 27 septembrie 2022**

Director executiv, Rocsana Josanu

1. Informare privind modul de realizare a atribuțiilor din domeniul de competență

Direcția Județeană pentru Cultură Neamț este un serviciu public deconcentrat al Ministerului Culturii, cu personalitate juridică, al cărei scop principal este realizarea prerogativelor specifice domeniului culturii și patrimoniului național, implementarea Strategiei și politicilor elaborate de minister, la nivelul județului de competență.

Obiectul de activitate al instituției este protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural național.

Potrivit Regulamentului de Organizare și Funcționare aprobat prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 2080/2012, în activitatea desfășurată, Direcția urmărește îndeplinirea unor obiective specifice, după cum urmează:

- a) protejarea patrimoniului cultural, inclusiv a patrimoniului aparținând minorităților naționale;
- b) asigurarea inventarierii și verificarea actualizării permanente a evidenței patrimoniului;
- c) verificarea asigurării condițiilor prevăzute de legislația în vigoare privitoare la starea de conservare, a condițiilor de securitate și respectarea reglementărilor privind clasarea și circulația patrimoniului cultural mobil;
- d) revitalizarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural mobil, imobil și imaterial;
- e) informarea cetățenilor în legătură cu legislația aplicabilă domeniului său de competență.

Activitățile derulate de instituție au la bază o serie de atribuții principale, ce decurg din legislație specifică domeniului:

- a) îndeplinesc atribuțiile prevăzute de lege în domeniul protejării patrimoniului cultural național;
- b) colaborează cu autoritățile publice și cu instituțiile specializate pentru protejarea și punerea în valoare a bunurilor din patrimoniul cultural național și aplică în acest sens prevederile legale în domeniu;
- c) efectuează din proprie inițiativă și participă, la cererea autorităților abilitate și împreună cu acestea, la acțiuni de control al respectării avizelor emise de MC și al legislației privitoare la protejarea patrimoniului cultural.
- d) participă, la cererea autorităților abilitate și împreună cu acestea, la acțiuni de control al respectării legislației privind dreptul de autor și drepturile conexe;
- e) solicită și primesc, în condițiile legii, în nume propriu sau în numele și pentru Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, de la autorități ale administrației publice, de la instituții publice și de la persoanele juridice de drept privat cu activitate în domeniul cultural, al artelor și informării publice, date și informații necesare pentru exercitarea atribuțiilor ce le revin;

- f) controlează respectarea îndeplinirii obligațiilor de plată a contribuțiilor la Fondul Cultural National, în condițiile și la termenele stabilite prin lege;
- g) colaborează cu organele abilitate de lege pentru combaterea activității infracționale în domeniul patrimoniului cultural național;
- h) sesizează organele de cercetare penală ori de câte ori în urma controlului efectuat se constată încălcări ale dispozițiilor legale în domeniul protejării patrimoniului cultural național, de natură să atragă răspunderea penală și se constituie, atunci când este cazul, parte civilă în procesul penal;
- i) îndeplinesc orice alte atribuții stabilite de ministrul culturii, potrivit competențelor legale ce le revin.

În scopul îndeplinirii atribuțiilor legale, instituția dispune de o serie de resurse:

- Resurse legislative: acte normative emise de Ministerul Culturii în domeniul de competență, în temeiul cărora instituția își desfășoară activitatea;
- Resurse umane: situația posturilor a rămas neschimbată față de anul trecut. Astfel, deși în Organigramă este prevăzut un total de 6 posturi, 2 sunt vacante, întrucât nu au fost bugetate pentru a putea fi ocupate. Numărul de posturi a rămas mult subdimensionat, raportat la problematica diversă și la volumul mare de muncă din instituție;
- Resurse financiare: bugetul instituției are două componente: sursa A (buget de Stat) și sursa E (buget de venituri proprii). Veniturile proprii încasate în cursul anului 2021 au fost în sumă de 97.346 lei.
- Resurse logistice: În urma achizițiilor desfășurate, fiecare angajat are computer/laptop și câte două imprimante (alb negru și color) iar personalul din cele două compartimente de specialitate și directorul au fiecare câte un aparat foto digital, pentru activitatea desfășurată în teren.
- Parcul auto: În anul 2016, DJC Neamț a întocmit și transmis o notă de fundamentare către Ministerul Culturii privind necesitatea achiziționării unui autoturism nou, de teren, având în vedere că vechiul mijloc de transport, Dacia Logan era uzat fizic și moral. Deși investiția a fost aprobată, suma necesară achiziției autoturismului nu a fost alocată în buget. Prin urmare, din veniturile proprii adunate în perioada 2016-2021, în luna decembrie 2021 am reușit să achiziționăm un nou autoturism, marca Dacia Duster 4x4, fapt ce a intensificat deplasările în teren ale personalului de specialitate și a lărgit aria de acoperire a acestora, în sensul că pot fi verificate mai des și obiectivele situate în zone de relief accidentat. Valoarea investiției: 90.000 lei

2. Prezentarea și analizarea stadiului implementării programelor, politicilor, strategiilor și planurilor de acțiune adoptate la nivel național, de la nivelul județului Neamț

În activitatea desfășurată de DJC Neamț în anul 2021, în pofida continuării restricțiilor impuse pentru prevenirea răspândirii virusului SARS-COV 2, s-a urmărit

monitorizarea permanentă a stării de conservare a patrimoniului cultural din județ, acordarea de consultanță pentru obținerea fondurilor necesare și realizarea lucrărilor de întreținere a obiectivelor și bunurilor mobile ale patrimoniului cultural.

Pentru exercitarea atribuțiilor specifice domeniului de activitate, DJC Neamț a desfășurat, pe parcursul anului 2021, 23 acțiuni, repartizate inegal în cele trei categorii principale ale patrimoniului cultural: imobil și arheologie, mobil și imaterial.

A. În domeniul protejării patrimoniului cultural național mobil și imaterial, legislația în vigoare este, în mare parte, cea adoptată în anii 2000 și nu a fost adaptată și actualizată situației la zi.

1. Astfel, în cazul bunurilor culturale mobile, sunt protejate prin lege doar cele care au regimul juridic de bunuri clasate: există două categorii de bunuri culturale mobile clasate, cele aflate în categoria "Fond" (de importanță locală) și cele din categoria "Tezaur" (de importanță națională).

În județul Neamț, bunurile culturale mobile clasate se află în proprietatea Consiliului Județean Neamț și în administrarea Complexului Muzeal Național Neamț, instituție care asigură conservarea, cercetarea și valorificarea acestora. Un singur bun cultural mobil clasat este în proprietatea unei persoane fizice (monedă medievală tip taler din argint datată 1641 și emisă de fosta Republică a Provinciilor Unite), cu precizarea că inițiativa clasării și expertiza necesară întocmirii dosarului au fost realizate de proprietar. Alte bunuri culturale din județ, aflate în custodia parohiilor, mănăstirilor și în colecții muzeale particulare, nu au conform legii, același regim de protecție precum cele clasate. Așa s-a ajuns în situația ca icoanele pictate de Nicolae Grigorescu aflate în Muzeul Mănăstirii Agapia sau vechile obiecte de cult din inventarul bisericilor și mănăstirilor să nu beneficieze de același regim de protecție.

Pentru verificarea stării de conservare și a condițiilor de păstrare a bunurilor culturale mobile clasate, în anul 2021, în colaborare cu IPJ Neamț, a fost efectuat un amplu control la Complexul Muzeal Național Neamț. De asemenea, consilierul din compartimentul de specialitate a efectuat verificări privind situația spațiilor de expunere și a bunurilor din 20 muzee/colecții muzeale aflate în proprietate publică sau privată ce figurează în baza de date a Ministerului Culturii, deși nu dețin bunuri culturale mobile clasate. Astfel, au fost verificate Muzeul N. Grigorescu Agapia, Muzeul M-rii Văratec, Muzeul Romanescu, Muzeul Dumitru Almaș Negrești, Muzeul M-rii Almaș, Muzeul Mrii Neamț, Muzeul Sadoveanu Vovidenia, Muzeul sătesc Vânători-Neamț, Muzeul comunei Ceahlău, Muzeu din orașul Tg. Neamț, Muzeu Pângărați, Muzeu Mrea Secu, Muzeu Farcașa, Muzeu Mărgineni, Muzeu Țibucani, Muzeu Mrea Bistrița, Muzeul Bicazu Ardelean, Muzeul Grințieș, Colecția Muzeală Girov. Persoanele responsabile de întreținerea acestor spații au fost consiliate cu privire la importanța colecțiilor și în vederea identificării unor soluții pentru asigurarea condițiilor optime de păstrare și pentru conservarea a bunurilor culturale din respectivele colecții.

În ceea ce privește circulația bunurilor culturale mobile, în anul 2021 au fost eliberate 7 adeverințe de export. Acestea se eliberează, potrivit legii, pentru bunurile culturale realizate de autori în viață, în baza declarației pe propria răspundere a autorului. Din evidențele instituției, nici un bun cultural nu a părăsit teritoriul României în baza unui certificat de export, deși deschiderea granițelor Uniunii Europene nu asigură nici o garanție în acest sens.

Cea mai intensă acțiune desfășurată în cadrul DJC Neamț în domeniul protejării bunurilor culturale mobile este gestionarea descoperirilor întâmplătoare. În marea majoritate a cazurilor, este vorba de bunuri arheologice descoperite în timpul unor activități de detecție desfășurate de persoane autorizate. Conform procedurii legale, aceste bunuri se predau pe bază de proces verbal către DJC Neamț fie în mod direct, fie indirect prin intermediul autorității locale pe teritoriul căreia s-a făcut descoperirea. Odată intrate în instituție, bunurile sunt fotografiate, înregistrate în evidențe și se stabilește locația descoperirii urmând ca, ulterior, ele să fie predate unei instituții de cercetare și apoi incluse în patrimoniul Statului. În mod firesc, aceste bunuri ar trebui să intre în patrimoniul județului din care provin, însă una din prevederile legislative ce vizează acordarea de recompense celor care le predau a determinat ca mai multe instituții de cercetare din țară să refuze primirea. În această situație se află și județul Neamț, singura instituție care poate prelua bunurile este Complexul Muzeal Național Neamț, subordonat Consiliului Județean Neamț. Din păcate, bugetul redus și restricțiile impuse de lege privind expertizarea, la care se adaugă pretențiile exagerate ale descoperitorilor cu privire la recompensă, au generat refuzul de a primi bunuri și, în consecință, obiecte valoroase de patrimoniu îmbogățesc colecțiile muzeelor din alte județe. În anul 2021, DJC Neamț a preluat și predat către instituții de cercetare din alte județe vecine cu județul Neamț un număr de 575 bunuri arheologice.

2. În domeniul protejării patrimoniului imaterial, DJC Neamț a pierdut din atribuțiile prevăzute de lege înainte de anul 2006. Aceste atribuții erau exercitate de instituțiile de cultură din județ, subordonate, la vremea aceea, Direcției și, implicit, Ministerului Culturii. Prin O.U.G. nr. 118/2006, instituțiile de cultură au trecut în subordinea autorităților publice locale și, prin urmare, toată componenta de protejare a patrimoniului cultural imaterial s-a transferat acestor instituții. În aceste condiții, toate atribuțiile Ministerului Culturii prevăzute în Legea nr. 26/2008 privind protejarea patrimoniului imaterial sunt inaplicabile. Totuși, din dorința de a educa tinerii în spiritul protejării patrimoniului cultural, specialistul din cadrul DJC Neamț a desfășurat mai multe ateliere de lucru cu elevi din diverse școli, pentru: confecționat măștișoare tradiționale, realizarea unor lucrări artizanale pentru celebrarea Zilei Naționale a României. De asemenea, în perioada vacanței de vară 2021, a inițiat un concurs cu tema "Reflectarea în fotografii a arhitecturii tradiționale din județul Neamț" (elemente decorative care aparțin deopotrivă patrimoniului material și imaterial), care s-a adresat elevilor. Scopul proiectului a fost completarea bazei de date a instituției cu fotografii la zi ale arhitecturii tradiționale care se mai păstrează în mediul rural. S-a urmărit de asemenea conștientizarea tinerilor în privința elementelor de identitate locală. La final, autorii celor mai reușite fotografii, care s-au încadrat în tematica stabilită, au fost recompensați cu premii, însă toți participanții au primit diplome și dulciuri, pentru încurajare.

B. În domeniul protejării patrimoniului cultural imobil (monumente istorice și arheologie), cea mai vizibilă, complexă și de interes categorie din punct de vedere social, DJC Neamț a desfășurat mare parte din activități.

1. Se știe că protejarea monumentelor istorice este unul din subiectele atent urmărite atât de autorități, de opinia publică, de specialiștii în domeniu și de mass-media. În afara impactului social, ea influențează turismul și, implicit, economia județului Neamț.

Din punct de vedere statistic, activitatea desfășurată în anul 2021 cu raportare la acest domeniu se prezintă astfel:

- Au fost întocmite 21 de fișe de inventariere a monumentelor istorice (sunt documente de evidență, ce reflectă situația la un moment dat a unui monument istoric, după efectuarea vizitei în teren);
- 14 Obligații privind folosința monumentelor istorice au fost actualizate (acte juridice prin care sunt comunicate proprietarilor/administratorilor/titularilor cu alte drepturi reale asupra imobilelor drepturile și obligațiile stabilite de lege pentru protejarea obiectivelor de patrimoniu);
- Au fost emise 158 avize favorabile pentru intervenții asupra monumentelor istorice, în zonele de protecție ale acestora și în Zone Construite Protejate;
- Au fost emise 13 avize favorabile pentru aprobarea documentațiilor de urbanism (PUG, PUZ și PUD);
- Au fost eliberate 12 acorduri scrise pentru intervenții care afectează în mică măsură monumentelor istorice și care nu produc modificări structurale (lucrări de reparații curente și întreținere);
- Pentru vânzarea a 4 monumente istorice au fost emise răspunsuri de neexercitare a dreptului de preemțiune a Statului (Hanul Caragea Cârliști, Casă, azi restaurant P. Neamț, Jandarmeria, azi Centru militar din P. Neamț, Casă - Ansamblul de locuințe muncitorești de la fabrica de zahăr Roman);
- În 66 de situații s-a colaborat cu autoritățile publice locale și centrale, cu proprietari/administratori și s-au desfășurat activități comune în interesul protejării patrimoniului cultural;
- În anul 2021, s-au derulat 39 litigii născute din aplicarea legislației privind protejarea și punerea în valoare a monumentelor istorice;
- Acordarea consultanței pentru întocmirea unui proiect de amplasare a unui monument de for public, transmis apoi către Ministerul Culturii, pentru obținerea avizului Comisiei Naționale a Monumentelor de For Public . Este vorba de documentația aferentă obiectivului ”Amplasare cruce memorială dedicată victimelor comunismului în Parcul Central P. Neamț”.

Campaniile de conștientizare a importanței patrimoniului cultural și activitățile de protejare a monumentelor istorice din județul Neamț desfășurate de DJC Neamț, în colaborare cu alte instituții partenere (ISU Neamț, IPJ Neamț, IJC Neamț, OCPI Neamț) pe parcursul ultimilor ani au contribuit la îmbunătățirea stării de conservare a unor obiective și au încurajat proprietarii (atât persoane fizice și juridice cât și autorități publice) să

urmărească și să solicite și să beneficieze de oportunitățile de finanțare apărute atât pe plan intern, cât și extern. Prin fondurile europene gestionate de Agenția de Finanțare a Investițiilor Rurale (pentru monumentele de grupă valorică B din mediul rural) și de Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Est (pentru monumentele de grupă valorică A și grupă B – din mediul urban), au intrat în programe de restaurare-consolidare-reabilitare monumente de referință din județ.

În ajutorul proprietarilor, legiuitorul a elaborat o procedură simplificată de aprobare a intervențiilor care nu modifică substanța sau aspectul monumentelor istorice (lucrări de reparații curente și întreținere), în baza unui acord scris al serviciilor publice deconcentrate din teritoriu. Acest demers a condus la scăderea cheltuielilor necesare pentru întocmirea proiectelor de avizare și la scurtarea timpului fizic de obținere a avizului (în cazul monumentelor de grupă valorică A, toate proiectele, indiferent de tipul lucrărilor, se trimitea pentru avizare la Ministerul Culturii).

În aceste condiții, personalul instituției a fost implicat în activități permanente de:

- preluare și transmitere a înștiințărilor privind deschiderea unor noi apeluri de finanțare pentru lucrări de intervenție la monumente istorice;
- acordarea de consultanță în vederea întocmirii corecte și avizării proiectelor;
- verificare a șantierelor de restaurare în curs de desfășurare la monumente istorice;
- participare la recepțiile organizate la finalizarea lucrărilor.

La nivelul anului 2021, situația monumentelor istorice restaurate/în curs de restaurare cu fonduri europene din județul Neamț era următoarea:

- Mănăstirea Sihăstria a continuat lucrările de intervenție asupra obiectivelor: Turn clopotniță de poartă (a fost înălțată calea de acces cu arcade pentru a permite intervențiile pompierilor în caz de incendiu), corpul de chilii din dreapta Turnului clopotniță de poartă (au fost complet restaurat și i s-a schimbat funcțiunea în "Muzeu" urmând ca aici să fie expuse bunurile de patrimoniu mobil din inventarul mănăstirii), Paraclisul "Sf. Ioachim și Ana" – lucrări de consolidare și restaurare pictură murală, Biserica de lemn "Sf. Voievozi" – restaurare și consolidare.
- Mănăstirea Secu – au intrat în restaurare Turnul clopotniță, Biserica "Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul", Biserica "Nașterea Sf. Ioan Botezătorul" din cimitir, Paraclisul Sf. Nicolae (NE), Paraclisul "Adormirea Maicii Domnului" (SE) și o parte din incinta fortificată (spațiile aferente muzeului) și zidul de incintă de pe latura de Vest.
- Mănăstirea Vărativ a inclus în proiecte de restaurare cele trei biserici: Biserica "Adormirea Maicii Domnului" - restaurarea picturii murale, Bisericile "Sf. Ioan Botezătorul" și "Schimbarea la Față" – lucrări ample de consolidare și restaurare.
- La Mănăstirea Tazlău, toate cele 5 monumente din ansamblu beneficiază de lucrări de restaurare: Biserica "Nașterea Maicii Domnului", cele două turnuri (Clopotnița și turnul de pază), zidul de incintă și "Ruine palat, ruine beci, ruine trapeză" (spațiu în care vor fi înființate muzeul și biblioteca mănăstirii și în care vor fi expuse bunurile de patrimoniu existente în mănăstire).
- Mănăstirea Almaș – a fost consolidată și restaurată Biserica "Duminica Tuturor Sfinților", fără a se interveni asupra picturii murale.

- Muzeul de Istorie din Mun. Piatra Neamț este o clădire emblematică, sediu central al Complexului Muzeal Național Neamț și este în proces de restaurare capitală. În timpul lucrărilor, au apărut mai multe elemente surpriză care au generat schimbarea parțială a unor soluții de intervenție, în vederea readucerii monumentului la situația inițială: restaurarea brâielor pictate descoperite după decopertarea pereților din unele încăperi, păstrarea pavajului din piatră cubică în curtea interioară, refacerea ușii de lemn din stejar de la intrarea principală, restaurarea tâmplăriei originale ș.a.
- La Biserica "Intrarea în Biserică" din Buhalnița, com. Hangu, strămutată din zona lacului de acumulare Izvorul Muntelui s-au finalizat, în anul 2021, lucrările de restaurare.
- Hanul de la Șerbești, com. Ștefan cel Mare, loc de popas pe vechiul traseu al carelor ce pornea de la Girov, trecea prin Ștefan cel Mare (cu halte la Șerbești și Hanul Caragea din Cârligi) iar la ieșire spre calea Sucevei se afla Hanul Ancuței din com. Tupilați.
- Școala veche din satul Vărătic, com. Agapia, în curs de restaurare cu fonduri de la AFIR, va căpăta apoi funcțiunea de Cămin cultural.
- Biserica "Sf. Gheorghe" din Mun. Roman. Parohia Sf. Gheorghe a fost prima și cea care s-a străduit cel mai mult pentru obținerea unei finanțări nerambursabile în scopul restaurării. A început devreme lucrările iar recepția s-a semnat în anul 2021. Restaurarea a cuprins consolidarea bisericii, înlăturarea intervențiilor nepotrivite, restaurarea picturii murale și a iconostasului (de o frumusețe și valoare deosebite).
- Cel mai tânăr obiectiv restaurat este Monumentul dedicat Eroilor de la Valea Albă. El a fost ridicat de ofițerii regimentului 15 Războieni și inaugurat în anul 1879 iar clasarea în LMI, inițiată de Primăria comunei Războieni, s-a finalizat prin Ordinul Ministrului Culturii nr. 2346/2019. Lucrările s-au realizat cu experți restauratori în piatră, care au curățat și repus în valoare toate componentele ce aduc aminte de glorioasa victorie a domnitorului Ștefan cel Mare de la Valea Albă.

Fondurile europene nu au fost singurul stimulent care a încurajat proprietarii să întrețină monumentele istorice.

Atât DJC Neamț, cât și IPJ Neamț au aplicat în cursul anilor sancțiuni contravenționale pentru nerespectarea obligațiilor privind protejarea monumentelor istorice cuprinse în art. 36 din *Legea nr. 422/2001*. De asemenea, începând din anul 2019, DJC Neamț a finanțat, din bugetul de venituri proprii redus al instituției, o serie de intervenții la monumente istorice și a demonstrat astfel proprietarilor că, dacă sunt implicați de protejarea obiectivelor pe care le dețin, găsesc sprijin și la instituțiile Statului. Trebuie menționat faptul că bugetul de venituri proprii al DJC Neamț provine dintr-un singur tarif perceput pentru eliberarea avizelor favorabile pentru lucrări de construire efectuate în zonele de protecție ale monumentelor istorice. Acest tarif a fost până în 2018, de 1 leu/mp iar în prezent este de 3 lei/mp. Așa se explică creșterea sumelor adunate în bugetul instituției începând din anul 2019, care a permis acordarea unor finanțări pentru monumentele istorice. Din păcate, prin modificările legislației privind autorizarea lucrărilor în construcții adoptate în anul 2020, anumite lucrări din aceste zone de protecție au fost exceptate de la autorizare și, implicit, pot fi efectuate fără avizul de specialitate al DJC Neamț. În consecință, bugetul de venituri

propriii al instituției a înregistrat o scădere cu aproximativ 1/3 față de nivelul anului 2020, cu efect negativ asupra numărului de finanțări acordate în cursul unui exercițiu bugetar.

Introducerea acordului scris și procedura simplificată de obținere a acestuia pentru lucrările de reparații și întreținere la monumente istorice, fără a fi necesară întocmirea unor proiecte costisitoare, a avut ca efect o creștere a numărului de intervenții asupra monumentelor în stare bună de conservare, pentru prevenirea degradării lor. Lucrări precum schimbarea învelitorii, reparații la tencuieli, schimbare burlane și uluce, schimbare tâmplărie, toate cu păstrarea materialelor, a formei, dimensiunilor, culorii și aspectului originale s-au desfășurat frecvent la obiectivele din județ: Corpul C al Liceului de Artă P. Neamț, Casa Corbu, Biserica de lemn "Sf. Nicolae Pipirig" ș.a.

Specialiștii instituției colaborează permanent cu proprietarii/administratorii de monumente istorice din județ și cu autoritățile publice locale și le transmit informații cu privire la apariția unor posibilități de obținere a fondurilor necesare pentru intervenții. Chiar din bugetul de venituri proprii al instituției, au fost alocate sume pentru a sprijini proprietarii de monumente istorice care nu au posibilități financiare să efectueze lucrări de reparații sau întreținere. Astfel, în anul 2021 DJC Neam a sprijinit următoarele activități: desfășurarea unei cercetări arheologice în situl *Hoisești – La Curmătură* din com. Mărgineni; efectuarea a două expertize biologice la monumentele istorice *Muzeul de Istorie și Etnografie și Cetatea Neamțului* din Tg. Neamț, în urma constatării existenței unui atac activ de ciuperci și fungi; lucrări de execuție: montare draniță pe monumentul istoric *Biserica de lemn "Sf. Nicolae"* din Pipirig; întocmire documentație pentru construire gard la monumentul istoric *Hanul de la Șerbești* din com. Ștefan cel Mare.

2. În domeniul protejării patrimoniului arheologic, activitatea desfășurată de DJC Neamț a constat în:

- 78 controale privind respectarea condițiilor impuse în avizele de specialitate cu privire la protejarea patrimoniului arheologic;
- 22 avize favorabile eliberate pentru obținerea permisului de exploatare de la ANRM;
- 5 certificate de descărcare de sarcină arheologică emise ca urmare a desfășurării unor cercetări arheologice în situri din județul Neamț;
- 12 avize specifice emise pentru vânzare unor terenuri din extravilanul localităților în temeiul prevederilor Legii nr. 17/2014, actualizată;
- 7 activități de identificare în teren a unor situri arheologice noi și întocmirea documentațiilor necesare în vederea înscrierii acestora în Repertoriul Arheologic Național.

Alte activități desfășurate de instituție pe parcursul anului 2021 pentru exercitarea atribuțiilor legale:

- Doi angajați au urmat cursuri de formare profesională: Curs de protejarea patrimoniului cultural național mobil și Etică și integritate în exercitarea funcțiilor publice;
- Directorul executiv al instituției a formulat și înaintat către Ministerul Culturii două propuneri de modificări legislative: modificarea procedurii de înființare a muzeelor și colecțiilor publice (în luna martie) și un punct de vedere referitor la propunerile de modificare a Legii nr. 422/2001, puse în dezbatere publică pe site-ul Ministerului (în luna august)

- 29 de intervenții în mass-media pentru comunicarea activității. Dintre subiectele abordate amintim: Situația cimitirului evreiesc din Piatra Neamț, desființarea parcului ZOO Piatra Neamț, referitor la prăbușirea unei părți din zidul de sprijin al monumentului istoric "Casa Regală" din Bicaz, prezentarea raportului de activitate al instituției pe anul 2020, Conferință de presă organizată în luna mai 2021 la sediul instituției, interviuri periodice în mass-media cu privire referitoare la situația patrimoniului cultural național, directorul instituției a participat, în luna august, la o emisiune TV și a prezentat părțile pozitive și negative ale activității instituției din prima parte a anului 2021 etc.

- completarea și actualizarea permanentul, cu informații de interes public a site-ului instituției, www.neamtdjc.ro precum și diseminarea informațiilor de interes pe pagina de Facebook denumită "Direcția Județeană pentru Cultură Neamț".

- În luna septembrie 2021, deși eram în perioadă de pandemie, DJC Neamț, în colaborare cu Instituția Prefectului – Județul Neamț, a organizat un eveniment de mare impact pentru patrimoniul județului Neamț. Evenimentul "Gala Patrimoniului Cultural Nemțean" a avut ca model un eveniment similar care s-a desfășurat timp de mai mulți ani în județul Sălaj, "Gala Culturii Sălăjene". Scopul evenimentului a fost recunoașterea publică a bunelor practici înregistrate în domeniul protejării patrimoniului cultural din județul Neamț, recompensarea celor care au s-au implicat în aceste demersuri, stimularea creșterii interesului publicului și al actorilor care se pot implica în activități de protejare a moștenirii culturale a județului. Premiile au fost împărțite pe două secțiuni, "Monumente Istorice" și "Patrimoniul cultural național mobil și imaterial" dar au fost premiate și instituțiile care au colaborat cu DJC Neamț în activitatea desfășurată, partenerii din mass-media, precum și colegii din țară, care au fost invitați la gală. Din păcate, evenimentul nu s-a putut desfășura cu prezență fizică, ci doar în transmisiune directă pe postul de televiziune partener, Exploziv TV și online pe pagina de Facebook. Premiile acordate au constat în: tablouri pictate de artistul plastic Radu Bercea din Gura Humorului reprezentând monumentele istorice evidențiate în cadrul Galei (pentru premianții secțiunii monumente istorice), farfurii tip Cucuteni realizate de meșterul popular Mihuleac Ionela Sandrina din satul Cucuteni, jud. Iași (pentru premianții celei de-a doua secțiuni), icoane pe sticlă pictate de artistul plastic Cecilia Haisan din Piatra Neamț (pentru invitați și colaboratori), trofee cu marcarea datelor privind evenimentul (pentru toți participanții).

3. Prezentarea nevoilor și dificultăților cu care se confruntă instituția

Cea mai stringentă problemă cu care se confruntă DJC Neamț este numărul redus al personalului. În prezent, instituția are doar patru angajați, funcționari publici (unul de conducere și 3 de execuție), din totalul de 6 posturi existente în Statul de funcții. Posturile vacante nu sunt bugetate, pentru a putea fi ocupate prin concurs și chiar dacă ar exista posibilitatea unor angajări, doar ocuparea funcției de consilier din Compartimentul Resurse Umane ar avea o oarecare influență asupra bunului mers al instituției. Carența de personal a DJC Neamț se manifestă în mod special în compartimentele de specialitate, Monumente Istorice și Arheologie, respectiv Patrimoniul Cultural Național Mobil și Imaterial. Însă

pentru lărgirea schemei de personal, în afară crearea unor noi posturi de specialiști, este imperios necesară majorarea salariilor. La momentul actual, angajații DJC Neamț se încadrează printre cei mai prost plătiți funcționari publici din instituțiile publice teritoriale, conform Legii salarizării nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare.

A doua deficiență în funcționarea instituției este generată de valoarea redusă a sumelor alocate în bugetul de Stat la capitolul Bunuri și servicii, care se ridică, în prezent, de aproximativ 6000 lei/lună. Cu alte cuvinte, cam aceeași valoare pe care o are bugetul unei familii cu venituri medii din România. Din această sumă, pe lângă plata utilităților și a consumabilelor de birou, ar trebui să putem achita serviciile externalizate de contabilitate, viză CFP, servicii juridice, IT, arheologie, arhitectură, ceea ce este, practic, imposibil.

O altă dificultate în desfășurarea activității instituției este legislația. Este bine cunoscut faptul că legislația în vigoare în domeniul protejării patrimoniului cultural este depășită, incompletă iar în unele situații, inefficientă. Dacă în domeniul protejării monumentelor istorice și arheologiei actele normative au mai fost actualizate și completate, în domeniul protejării patrimoniului cultural mobil, majoritatea au rămas la forma inițială, din ani 200-2003, fapt ce le face practic inaplicabile. Tocmai de aceea, nu există o bază legală solidă pentru a proteja bunurile culturale neclasate din județ și, în consecință, pierderile în acest domeniu sunt majore și irecuperabile.

4. Măsuri propuse în vederea îmbunătățirii activității

Pentru rezolvarea problemelor semnalate la punctul anterior, se impun următoarele:

- Majorarea salariilor angajaților direcțiilor pentru cultură, la nivelul salariilor în plată din alte servicii publice deconcentrate ale ministerelor din județ;
- Lărgirea schemei de personal cu cel puțin încă două posturi în compartimentele de specialitate;
- Majorarea bugetul de Stat la capitolul bunuri și servicii;
- Finalizarea și adoptarea Codului Patrimoniului Cultural.